

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 2a.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Bucurestiben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre 480 Lel.
Fél évre 240 Lel.
Negyed évre 120 Lel.
Havonta 40 Lel.
Hirdetések díjszabás szerinti

Megjelenik naponta reggel.

Feladó szerkesztő:

Károly József.

Meggyógyul a beteg lei

mondja Béranger francia szenátor, a francia szenátus pénzügyi bizottságának előadója, aki most Románia gazdasági helyzetét tanulmányozza. A francia politikus azt az optimisztikus kijelentést tette, hogy Románia a közeljövőben jelentékeny költségvetési többletet mutat fel és kifejtette, hogy véleménye szerint a jelenlegi gazdasági helyzetet az egységesítés hozta magával, mert Románia az impérium átvétele után beváltani kényszerült sokmillió besszarábiai rubelt, erdélyi és bukovinai koronát. Ezáltal ugyyszólván felvázolta a lei, amely természetesen legvesztett értékéből. A szenátor azt mondja, hogy ezt a nehézséget rövidesen kiheveri Románia.

Béranger szenátorral bizonyos határig mi is egyetértünk és nekünk is törietlen hitünk, hogy a lei rövid vagy hosszabb idő múlva, de okvetlenül jelentősen megjavul. Az az állítás azonban, hogy az egységesítés következtében beálló leizaporulat lenne közvetlen oka a zürichi eséseknek, nem fogadható el. Utalunk közvetlen szomszédainkra, amelyek ha nem is olyan nagy mértékben, de szintén területileg megnövekedtek. Az egykori Szerbiából Jugoszlávia lett és itt is dinárookra váltották be a koronákat, a dinár pedig a lei dupláján áll. Olaszország is tekintélyes mennyiségű osztrák koronát cserélt be lirára, de az olasz pénz árnívója ezáltal nem csökkent. Az újonnan alakult csehszlovák államnak is be kellett váltani a rossz koronákat és a cseh korona ma az utódállamok legszilárdabb pénze. Sőt még a vesztes Bulgária valutája is a jobb pénzek közé tartozik. A hibát másban kell keresni és nem a pénzbevéltásban.

Románia az új területekkel nem csak terheket, hanem erőforrásokat is kapott. A megnagyobbodott állami háztartás terheit több millió új adóalany is viseli, azután Besszarábia és a Bánát gabonatermő dus Kanaánja. Erdély aranya, szené, fája, sója és egyéb érce is Romániáé, meg Bukovina fejlett iparát is Románia aknázza ki: ezek az értékek mind felülmúlják azokat a terheket, amikre Béranger szenátor utal. Felbecsülhetetlen értéket kapott Románia új területeivel. Ezeket az értékeket okosan és jól kell felhasználni. Ez fogja megjavítani a lei.

Javul a román gazdasági helyzet.

(Béranger francia szenátor nyilatkozata. - Erdékes parlamenti interpellációk híre. - Anglia szimpátiája Magyarországra iránt.)

Bucurestiből jelentik: Béranger francia szenátor, a francia szenátus pénzügyi bizottságának előadója, aki jelenleg Románia gazdasági helyzetét tanulmányozza, az Universal munkatársának kijelentette, hogy Románia a közeljövőben jelentékeny költségvetési többletet fog felmutatni. A jelenlegi gazdasági helyzet a francia szenátor véleménye szerint az egységesítésből, a korona és a rubel beváltásából, továbbá az első idők nehézségeiből származik, amelyeket az ország azonban rövidesen ki fog lieverni. Béranger ma hosszabb tanácskozásokat folytatott Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel, amely után a fontosabb kikötőket és a petroleum vidéket fogja meglátogatni.

Bucurestiből jelentik: Duca külügyminiszter ma villásreggelit adott Beranger francia szenátor tiszteletére.

Bucurestiből jelentik: Berthelot tábornok tegnap visszautazott Párisba. A pályaudvaron Bratianu miniszterrel, Constanti-

nescu, Mosoiu és Mardarescu miniszterek, Nicolcanu tábornok rendőrprefektus, a tisztikar és a francia kolónia számos tagja vett búcsút a tábornoktól.

Fontos minisztertanács.)

Bucurestiből jelentik: Pénteken minisztertanács lesz, amelyen több nagyfontosságú ügy kerül tárgyalás alá.

Bucurestiből jelentik: A Viitorul értesülése szerint a parlament megnyitása után több kormányparti képviselő interpellációt fog előterjeszteni a Günther-akták ügyében, amelyek állítólag kompromittáló adatokat tartalmaznak több politikusról, akik Románia semlegességének idején Németország zsoldjában állottak. A Viitorul értesülését a Lupta is megerősíti.

Angol-magyar szimpátiára

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul intervjut közöl a Londonból hazaérkezett Madgearu ismert parasztpárti vezértől, aki kijelentette, hogy Angliában fiatal mas szimpátiát tapasztalt Magyarországra látogatásában, amelynek oka nemcsak a lordok és a magnások régebbi keleti kapcsolata-

ban rejlik, hanem a magyar követséghez beszozott propaganda-attasé munkájában is, aki az angol sajtónál és a politikai körökben kitünő összeköttetésekkel rendelkezik. Olaszországban is hasonló a szimpátia Magyarországra iránt, amely az olasz kormány balkáni politikájával könnyen megmagyarázható.

Chisenevből táviratozzák: Tegnap avatták fel a besszarábiai vértanúk síremlékét. Az ünnepségeken Constantinescu és Inculiet miniszterek jelentek meg a kormány képviselőiben.

Ujabb határidő

a hadirokkantak és özvegyek nyugdíjbejelentésére.

Számtalan hadiözvegy, árva és hadirokkant van, akik különböző okok miatt nem kérvényezték az annak idején megszabott határidőig a nyugdíj tekintetében megillető jogukat. A hadügyminiszterium figyelmébe több utólagos reklamáció folytán ráterelődött a még meg nem jelölt hadisérültek és hadirokkantok hozzá tartozóira és egy most megjelent királyi dekrétum 1924. évi április 1-ig hosszabbítja meg a kérvények benyújtási határidejét. A királyi dekrétumot a hadkiegészítő parancsnokság hivatalosan hozta köztudomásra azzal, hogy a mostani határidőt többet nem hosszabbítják meg. A nyugdíj kérvényeket a szükséges mellékle-

Furcsa teremtes az asszony.

(Családi jelenet.)

Férj: (Fenhargon olvassa egy bécsi lapból az „Allerlei“-rovatot, míg Önagysága hanyagul hátradől a seklónon és az őszi divatról ábrándozik.) Képzeld, drágám, hogy fogják fel az indusok az asszony teremtesét. Valami Tvasthri nevű indus Isten a világ teremtesekor, amikor már a férfit megalakította, észrevette, hogy nem maradt elég anyag a nő megieremteséhez...

Önagysága: Pedig milyen kevés anyag kell egy divatos nőhöz...

Férj: (gyanútlanul) Igazad van, Mucikám, most fején találtad a szöveget. Tvasthri istennek is ez volt a véleménye. Mert mikor nem talált más anyagot, egyszerűen elővette a hold kerek formáját... a kigyó hullámzó mozgását...

Önagysága: Te, ez a te indusod egy egész modern lehetett. Az őszi divat is kerek és hullámos alj lesz.

Férj: ... a menyét hallekonyságát...

Önagysága: ... a kabátokon keskeny kis menyétprémszegélyvel...

Férj: ... a virág színváltozását...

Önagysága: Szenzációs! A dél utáni ruhákon szövetbe szőtt színes fémvirágok lesznek divatosak!

Férj: ... a kecske ügyességét és a tehén ragyogóan buta szemét...

Önagysága: Na hallod, az indus kezd udvariatlan lenni!

Férj: ... a partya büszkeségét a gyünártok keménységét...

Önagysága: Ez már kedvesebb. Tényleg, egy jó briliáns buton nem is rossz.

Férj: ... a napsugár kacagását, a tigris kegyetlenségét, a hó fagyosságát...

Önagysága: Remélem, te nem leszel kegyetlen és fagyos...

Férj: ... a papagáj kotnyoclességét, a galamb turbékolását...

Önagysága: (turbékolva) Direkt elragadó! A galambszin domi nál az őszben...

Férj: (mulat) Örült vicces fiu volt az a hindu isten, ezeket az anyagokat egyszerűen összekeverte és megvolt az első asszony...

Önagysága: Na és?...

Férj: Mi az, hogy na és?...

(Megvolt az első asszony...)

Önagysága: És izé... Tvasthri isten egyébről nem gondoskodott?

Jó. Megvolt az első asszony. De mi volt rajta?

Férj: (bambán az újságba mered) Ezt nem írja az „Allerlei“...

Önagysága: De hát az az indus isten nem gondoskodott az első asszonynak toalettról?

Férj: (jámborn) Hát kellett in diában toalett?

Önagysága: (dfadalmasan) Na látod, te is beismered, hogy Indiában nem kellett toalett. De nálunk

tekkel a községekben a jegyzőnél, a városokban a polgármesteri hivatalban kell benyújtani.

Elhárított katasztrófa.

(A bucarestii gyors és egy tehervonat. — Nagy robbanás Campinában. — Vizsgálat a bulgáriai szerencsétlenség ügyében.)

Bucurestiből jelentik: A bucarestii-constanzai hibás váltóállítás következtében tegnap nagy szerencsétlenség fenyegette. A gyorsvonat Palace állomáson majdnem összeütközött egy tehervonattal. A vonatvezetőnek azonban sikerült az utolsó pillanatban a katasztrófát elhárítani. A könnyelmű váltókezelőt letartóztatták. Hasonló eset hírét jelentik Brassóból. Tegnapelőtt éjjel az arad-budapesti gyors hat lépésnyire állott meg a nyílt pályán egy szemben haladó tehervonat előtt. A vizsgálat megindult.

Bucurestiből jelentik: A vasúti zászlóalj nélfány katonájának hanyagsága miatt Campinában egy nagy benzintartály felrobbant és elégett. A robbanás következtében négy katona meghalt és többen megsebesültek.

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul írja, hogy a hivatalos bolgár jelentésekkel ellentétben a román kormány értesülései szerint a bulgáriai helyzet tisztázatlan és a harcok még most sem értek véget. Hír szerint a vratzai robbanás is a bolgár polgárháboru egyik következménye.

Ruszcsuból táviratozzák: A vratzai robbanás ügyében folyó vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófát a municiók raktár közelében fekvő fabarakok ki-gyulladás okozta.

a kilencedik hónapban egy jó férfinak már gondoskodnia kell róla.

Férj: (hédten) Miről?

Önagysága: Toalettről, kicsikém. Őszi toalettről. Remélem, hogy nem feledkezel meg az őszi toalettemről?

Férj: (ötölni hatolni kezd.)

Önagysága: Fiacskám, itt nincsen kibúvó, ha te eddig az istennel imtattál, én majd mással szórakoztatlak. (Elővesz egy divatlapot.) Az őszi divat a „Chique parisienne“ szerint (olvassa) a meglehetősen ránc nélküli ujjú gyűveztett zsákruha, kissé hullámos szoknya, a kabát himzett és prémes.

Férj: (együgyien) Prémes?

Önagysága: Prémes. Mit szólsz nozzá. És a szegélyén nemes fém-szálak. Arany és ezüst. Remélem...

Férj: (észbekap) Csak nem akarsz arany és ezüst szegélyt a mai fojtogató pénzsűkében? Ami kor mindenki csak a pénzhányról panaszkodik.

Önagysága: Ismerem ezt a trükköt. A „közgazdasági körök“, amelyekhez te is tartozol, az egész

Az első robbanásokat, a melyek a város összes ablakait betörték, tíz perces tüzeső követte.

Az egész város rövid idő alatt

Megeszik egymást a bécsi tőzsdekirályok

Rotschild, Bosel Castiglioui, Sieghardt és Ehrenfest csatái. Kórkép a bécsi tőzsdéről.

(Bécsi szerkesztőségünk től.)

Bosel... Castiglioui... Rotschild... ezeket a neveket respektussal vegyes undorral ejti ki a derék bécsi polgár, akinek nem adatott meg az, hogy cápa legyen az apró tőzsdehalak között. Viszszataszító dráma az ami ma a bécsi pénzügyi körökben lejátszódik. Egy évvel ezelőtt még korlátlan szipolyozhatták mindenkit Ausztriában Boselék, ma azonban már „szanálva“ van ez a kis ország és Zimmermann népszövetségi főbiztos Boselékét is megfékezte. A tőzsdeapák jobb hiányában egymásnak estek neki és ma a nagyfejükre pénzre és életre menő háborúja dúl a kulisszák mögött.

A legmarkánsabb egyéniség Camillo Castiglioui, akinek nagy része van abban, hogy Ausztriát szanálni kellett. Majdnem annyit keres, mint az osztrák állam. — Hiéna, aki mindent megeszik ami a kezéig ér. Félelmetes társa van Stinnes Hugó személyében és nincs az a tőke, amelyre rá nem

pénzsűke mesét azért találtak ki, hogy legyen mivel kiszurni a feleségeitek szemét.

Férj: De kérlek...

Önagysága: Semmi de kérlek.. De kérlek a leu örülten emelkedik Zürichben, a kivétel horribilis...

Férj: Nem is tudtam, hogy ilyen jól vagy informálva a közgazdasági kérdésekben...

Önagysága: Amilyen jól te az asszony teremtésében. És kérlek, milyen címen kérhetném most tőled azt a tízezer leut.

Férj: (felnyög) Tízezer leut!

Önagysága: Ugy van, tízezer leu talán elég lesz egy kis fémvirágos, menyétes, galambszürke őszi toalettre. Ahogy Tvasthri ismeri megmondtam mi kell egy asszonyhoz. Nos?

Férj: (megsemmisülve) Azt az indus istenit peki! Csakugyan furcsa teremtés az asszony! (előveszi a kasszakulcsot) Bár ne talált volna semmilyen anyagot hozzá az az örült indiánér.

Önagysága: Nyugodj bele fiacskám, — ő megtalálta az anyagot, te pedig az anyagot? Ugye? ...
Függöny.

lángbaborult és négyszáz ház porig égett. aminek következtében a város lakosságának nagyrésze hajléktalanná vált. A kár igen jelentékeny.

veti magát ez a duo. Castiglioui áll a bécsi kontremin élén. Manőveret szándékozik, először felnyomta az Alpine részvényeket, most is nagy mennyiséget bocsát piacra ebből a nehéz papirból és ismét leszállnak az Alpine kurzusok. Castiglioui meg akarja enni ezt a vállalatot is, majd ha egészen lenn lesznek a kurzusok, összevásárol majd minden Alpine részvényt.

Rotschild már nem olyan nagy fiú a bécsi tőzsdén. Ő a Nordbahn részvényt favorizálja, sok izezer Nordbahn van a trezorjaiban. Egy másik nagy tőzsdéspekuláns, Ehrenfest igazgató, aki petroleumpapirokban specialista. Milliós megrázkódtatásokon mentek át ezek a papirok Ehrenfest ur manőverei nyomán. Ő is contreminőr, Castiglioui „Mitläufer“-e. A nagy Camilloval együtt szalad még a Lux, Bloch és Co. bankház, amely leány intézete a berlini Mendelssohn banknak. Mendelssohn is segítette a márkát tönkresilányítani, most az osztrák piacra vetette rá magát. Hozzájuk tartozik még Sieghardt ur is, aki szintén főcápa a bécsi tőzsdén.

Ezzel a csoporttal ellentétes manővert folytat Bosel és bankja, az Unionbank. Nem kontreminál, hanem vesz. Bosel és Castiglioui titáni harca folyik a bécsi tőzsdén. Bosel tudatosan rossz híreket terjesztett magáról, mert egy manővere ezt így kívánja. Talán az adóhatóságokat akarja félrevezetni. Meg akarja enni a másik nagy parvenüt, Castigliouit — ami nem lenne baj, egyék meg egymást — de mind a kettővel a kisemberek százai futnak együtt, akiknek egy része el fog vérezni ebben a harcban. A kisembereknek mindegy, hogy melyik cápa kerül ki győzedelmesen — a játék végén majd megtalálják egymást. Manőverekhez sok pénzt vonnak el a piacról, amit erősen megérez az osztrák ipar. Egy-két hét alatt eldőlni a harc.

Jugoszláv külügyminiszter válság. Bucurestiből jelentik: Belgrádi híradások szerint Nincsicz külügyminiszter állása a fiumei kérdésből kifolyólag megrendült. Illetékes politikai körök a külügyminiszter közeli lemondását várják.

Az Országos Közgazdasági párt

(Impressziók a temesvári Kereskedői kongresszusról.)

(Saját tudósítónktól.) Az Aradbanáni Kereskedői Egyletek Szövetségének vasárnapi temesvári kongresszusa messze kimagaslott a legutóbbi idők hasonló összejövetelei között.

A Kongresszus méltóságos, impozáns lefolyása, az elhangzott felszólalások, amelyeket a sértett önértet, a kereskedői tisztesség és becsület s mindenek előtt az igazság ereje hatott át, mély meggyőződéstől átitatva, ország-világ előtt dokumentálták azt a hatalmas erkölcsi erőt, mely a kereskedői szolidaritásban rejlik.

Nem felforgató tendenciák, hanem a konszolidáció magasztos eszméje jutott kifejezésre a kongresszus állásfoglalásában, amely a téves intézkedések, a helytelen rendelkezések által adott súlyos helyzet javítását s így kereskedelmünk s ezáltal az egész ország közgazdaságának fellendülését célozza.

Évek óta súlyos megrázkódtatások érték kereskedelmünket. A spekuláció letörését célzó intézkedések mindenkor a tisztességes kereskedőt sújtották, anélkül, hogy azokat, akik ellen hozatták, a legkevésbé is érintették volna. A legújabb spekulációs törvény pedig egyenesen létezőkében támadja meg az ország kereskedelmét.

Kabos Ármán közgazdasági életünknek egyik legkimagasló egyénisége és logikával, nagy-szerű okfejtéssel mutatott rá a legújabb spekulációs törvény súlyos hibáira. Bonckés alá vette a törvény minden rendelkezését és végrehajtása mai formájában a kereskedelmünk összeomlásához vezet s így sirját ássa az egészséges közgazdaságnak.

Kabos Ármán tartalmas beszéde, mely meggyőző vádbeszéd volt a helytelen kereskedelmi politika ellen, szenzációs hatást váltott ki a kongresszus tagjainál. Majdnem minden mondatát hangos helvesslés kísérte s felszólalása végén szünni nem akaró taps igazolta, hogy az ő meggyőződése az összesség meggyőződése is.

A kereskedők érthető elkeseredésének kirobbanása az a határozati javaslat, amelyet Kun Richárd a temesvári kereskedők együletének elnöke terjesztett elő, s amelyben kimondják az országos közgazdasági párt megalakulását.

Kereskedőink tehát ezentúl politikailag fognak szervezkedni, hogy a politika fegyvereivel küzdjék ki maguknak azt, amire feltétlenül joguk van: a tisztességes kereskedő jogát a tisztességes megélhetéshez.

A kereskedelem ma már annyira beleszövődött a közgazdaság élészavába, hogy egyenesen a közgazdaságot támadja az, aki a kereskedelmet támadja. Aki a kereskedelmet guzbsba köti, egyik fő-ütőerét köti le egész életünknek s így mindannyunk érdeke egy erős, egészséges kereskedelem, a

Mielőtt vásárol, a saját
érdekében tekintse meg

V. MISSIR Fil & Co. S. A. divatruházat,
Arad, Bul. Reg. Maria No. 21.

Dus választék kabát, kosztüm és ruhaszövetekben, bársony és kabát-plüchökben. A legújabb francia selymekben, kelengye vásznakban, stb.

Kazokár Miklós urnak Bras-só. Ügyészégi fogház. Drága Miklós remélem, hogy nem vagy türelmetlen, hogy oly sokáig maradtam ittthon, no de most már nemsokára jövök. Csó Kol Anna."

A lopás elkövetése napján szeretőjétől a következő levelet kapta a fogházból, amelyet helyesírásj hibáival együtt itt közlünk:

"Édes fiam leveled megkaptam és megértettem mindent. Édes fiam itt a fogházba megváltozott a világ, az igazgató el ment egy más helyettesre jött. Továbbá megértettem, hogy a kis hugája megy férjhez, szeretnék én is ott lenni meletted. Továbbá édes fiam én jól vagyok, jó mulatást kívánok az összeseknek és csókollak mindnyájtokat téged pedig nagyon sokszor Miklós."

Beszélggettünk a bűnös leánnyal, aki megtörténül az első kerületi kapitányságon. Kérdésünkre elmondotta, hogy már többször, legutoljára 1915-ben volt büntetve. Egy meggondolatlan önkivüeti percben követte el tettét. Ha alkalmá kinálkozik nem tud ellenállni a bűn csábításának. Meg van győződve, hogy a bíróság ezt tekintetbe veszi. Halálosan szerelmes vadházastársába és hogy azt kiszabadítsa, azért követte el a lopást. Nem fél semmitől és nem bán semmit, csak szegény jó öreg anyját sajnálja, aki betegesen fekszik uiszentannai lakásán.

Mikor édesanyjáról kezd beszélni, szeméi megnedvedednek, majd hangos zokogásba tör ki, felkel székeről és aranyszőke haját kezdi tépni. "Öljenek meg, mert sohasem javulok meg" kiabálja. Hangját ismét elfojtja a zokogás, bebukik a földre és bűnbödi büneiért. (V. I.)

Ugyetlen betörő.

(Veszedelemes gonosztevőt fogott el az aradi rendőrség.)

(Saját tudósítónktól.) Tegnapelőtt este Aradon egyik rácfertályi korcsma hangos mulatozását egy revolverdörrenés zavar-ta meg. Egyik vendég jajgatva emelte fel bal kezét, amelyből csorgott a vér. Többen merénylő-re gondoltak és siettek előhívni a közelben posztoló rendőrt. Kiderült, hogy a véres kezű ember Salkai István, akinek véletlenül sült el a revolver és a golyó tenverét furta keresztül. A rendőrfegyvertartást engedély előmutatását kérte, Salkai zavarba jött, majd hirtelen megfordult és kiakart menekülni a nyitvahagyott ajtón. A szokást sikerült megakadályozni és a sebesült embert a rendőrségre kísérték. Miután bekötötték sebeit, megkezdtek Salkai István kihallgatását és meg-motázását. Zsebében a revolveren kívül harminckét töltény is volt. A kihallgatás alatt szenzációs dolgok derültek ki Salkairól.

Az elfogott ember többször büntetett betörő, aki heteken keresztül foglalkozás nélkül csavargott Aradon. Elmondotta, hogy a revolvert és a töltényeket azért szerezte, mert az éjszaka egy nagyobb szabású betörésre készült. A korcsmába azért ment, hogy revolverét megtöltse és egy kis itallal erőt gyűjtsön vállalkozásához. Salkai István saját bevallása szerint mindenre el volt szánva. Ha a szükség úgy kívánja, még revolverét is használja. A vesze-

delmes betörőt figyelmen kívül hagyta, amelyel esetleg gyilkolni akart, a rendőrség kezére jut-tatta.

A titokzatos „Róbert bácsi.”

(Különbös világszekta. Érdeklőségek egy új vallásmozgalomról.)

(Saját tudósítónktól.) Aki ti-gyelemmel kísérte esztendőnkön át a budapesti lapokat, a nagy világ-szenzációk között szerényen meg-huzódva gyakran olvashatott egy szürke kis hirdást:

„Róbert bácsi ma délután ven-dégül látja a szegény gyerme-keket egy kis meleg kávéra”.

A vendéglátás valamelyik kül-városi kávéházban történt, a hol sok száz sápadt képű pesti gye-rek boldog örömmel fogyasztotta el a nagyadag kávé a hozzáillő nagy kaláccsal. Téli-éjén a hir-adás már másképp variálódott:

„Róbert bácsi a szegény gyer-mekeknek cipőt ad”.

A szétosztás valamelyik na-gyobb cipőkereskedés hátsó raklá-rában folyt le. A kis meztlábosok-tól nem kérdeztek személyi ada-tokat, nem kíváncsiskodtak a va-gyoni állapot iránt sem, szakértő szemek bírálat alá vették a jelent-kezőt és a titokzatos Róbert bá-csi jóvoltából sok vörösre fagyott sovány láb kapott meleg cipőt.

Ilyenfaján a legkülönbözőbb budapesti lapokban a rejtélyes Ró-bert bácsi mindig tanubizonyoságot tett emberszeretetének és a kávé-délutánoktól egészen a télikabá-tokig minden elképzelhető öröm-ben részesítette a maga szegé-nyeit. Róbert bácsi személye kö-rül már egész legendakör szövö-dött, a napilapok riportereinek iz-gatta a fantáziáját a homályban rejtőzködő jótékonykodó. Voltak olyanok, akik valamilyen új Krö-zust sejtettek Róbert bácsi neve mögött, mások a szabadkőműve-sekre gondoltak sőt akadt olyan ember is, aki teljes bizonyosság-gal állította, hogy egy egykor nagy szerepet játszott főur vala-milyen nagy büneti-nyen módon akarja jóvá tenni. A szegények, a kik a jótékonyaságról értesültek, nem árulhatták el jöte-vojüket, mert maguk sem tudták ki az, A kereskedőket, szállítókat és kávé-méréstulajdonosokat pedig titok-zatos Rezek nagyobb készpénzzel látták el és amíg az összeg tartott, addig Róbert bácsi néhány bizal-mi embere jelenlétében folyt a szét-osztás.

A titokzatosra most világos-ságot derít a Közlöny berlini leve-lezője. Berlinben ugyanis — és ez jellemző a mai állapotokra — egy új vallási szekta kezd mindjobban terjedni: a zsidó-keresztények szektája. Egy Budapestről 50 esztendővel azelőtt elszármazott és ma már 82 éves öreg ur a szekta feje, aki minden érdeklődőnek kész örömmel magyarázza el az új vallás tanait. Népszerűen csak

„Herr Pastor”-nak nevezik. Ra-jongó fanatizmussal beszél az új vallásról, amely nevét az első ke-resztényektől vette, akik magukat zsidó-keresztényeknek nevezték. Nem kívánják senkitől, hogy el-hagyja zsidó nemzetiségét, de higgyen Jézusban, mert az egész ótestamentum nem egyéb, mint Jé-zusra való utalás. Az új vallás ta-nai szerint a zsidóság nem jár el helyesen, amikor elzárkózik Jézus elől. Dacára annak, hogy az új szekta tanai kissé homályosak, mégis sok híve van.

London, Páris, Berlin Newyork és a többi metropolisok mind mu-tathatnak fel „Zsidó-keresztény” egyesületet. Budapesten vannak tagjai ennek a vallásnak, amely-nek vezetője Feinsilber Róbert, a népszerű Róbert bácsi. Az új val-lási szektának sok gazdag ember tagja is van és innen magyarázha-tó az, hogy a jótékonykodás kissé költséges sportját üzhetik. Miután Róbert bácsi titokzatos egyénisé-géről lehullt a lepel, a zsidó-keresz-tények népszerűek, divatosak let-tek Budapesten. Komolyan nem ve-szi őket senki, de tetszik, hogy a jótékonykodás ilyen formán egy-nesen propaganda eszközzé válik.

Róbert bácsi csöppet sem ha-ragszik azért, mert felfedték in-kognitóját. Továbbra is megven-dégeli a szegény gyermekeket, a kiknek végtére is egészen mind-egy, hogy tápláló ebédet, vagy me-leg ruhát az előkelő jótékony höl-gyek, vagy a zsidó-keresztények juttatnak nekik.

Irodalom, művészet

A temesvári színházépítés.

(A hatóságok jóindulata a színház iránt. — Nem adnak többet szub-venციót. — Mennyi bért fizet Fekete Mihály a színházért.)

(Saját tudósítónktól.) Élénk ér-deklődést váltott ki annak idején a nagyváradi városi színház évi bérösszege körül felmerült vita. A város ugyanis 100.000 leit követelt egy évre Parlaghi direktortól, aki azonban kijelentette, hogy ezt az összeget nem képes megfizetni, s végül a városi tanácssal 30.000 leiban állapodott meg.

A temesvári színházra vonatko-zólag eddig semmit sem tud a nagyközönség. Érdeklődtünk a do-log iránt s örömmel újságotlathjuk, hogy a város ez időszerint egyet-len bánt bért sem követel és nem is kap a magyar színházról. A vá-ros ugyanis csak a tényleges fűtési és világítási költségeit téríteti meg a direktcióval, amelyet 1000 leiban állapított meg naponta, de ebből az összegből is leengedett 300 leit, úgy hogy Fekete tényleg 700 leit fizet világításért és fűtésért. Igaz, hogy most még nem kell a színhá-zat fűteni s így most a városnak

haszná van, de ez csak látszóla-gos, mert később a fűtés olyan ósz-szeget emészt fel, mely túlhaladja a 700 leit, úgy hogy a mostani ha-szon egyáltalánlódik.

A város vezetőségét a méltá-nyosság és jóindulat által vezetett eme előzékenységeért mindenesei-re őszinte hála és köszönet illeti, mert ezáltal is biztosítani kívánja a magyar színészetet.

A szubvenციók azonban meg-szűntek. A város ugyan szívesen szubvenციóálná a szintársulato-kat nyelvre való tekintet nélkül, de anyagi helyzete olyan, hogy mindenemű szubvenციót beszünte tett s ilyet többé senkinek sem ad.

Az új színház felépítése most már rövidesen a megvalósulás stá-diumába jut. Minthogy a tervek végre valahára végleges jóváha-gyást nyertek, az építkezés most már rövidesen megindul, sőt a föld munkák már meg is kezdődtek.

Ha komolyabb akadályok fel-nem merülnek, egy a jövő színházi szezon már az új, Temesvárhoz méltó színházban nyílik meg.

Az építési költségek körülbelül 12 millióban állapította meg, de valószínű, hogy ezt az összeget 1—2 millióval túl fogják lépni, a mi egy ilyen nagyszabású építke-zésnél s az árak folytonos emelke-dése mellett elkerülhetetlen.

Hogy az új hajlékban a direk-tor fizet-e évi bért, s ha igen menny nyit, erről ma még nem lehet be-szélni.

* A temesvári színház műsora. Csütörtökön Cyrano de Bergerac. Pénteken Szépasszony kocsisa (be-mutató). Szombat délután és este Szépasszony kocsisa. Vasárnap dél-után és este Szépasszony kocsisa.

* Az aradi színház műsora. Csü-törtökön Fekete gvémantok A) bérlet Pénteken Bajadér B) bérlet. Szomba-ton Tosca, Tiron Sylvia felléptével C) bérlet. Vasárnap délután Szépasz-sony kocsisa. Vasárnap este Az asz-sony verve jó.

* Temesvári színházi hírek. Fekete Mihállyal a címszerepben ma este a Cyrano de Bergerac 5 felvonásos dráma kerül színre. Aki felelthetetlen esztét akar szerezni magának, az meg-nézi Rostand Edmund halhatatlan gyönyörű darabját. Az előadás 9 órakor kezdődik, de éjfélre vége, da-cára az 5 felvonásnak. — A Szé-passzony kocsisa operett bemutatója lesz péntek este. A kiváló operett a legelső rangú szereposztásban ke-rül színre. Süveges Aranka ebben az operettben mutatkozik be a temesvá-ri közönségnek. Sárvay Rózsi, Len-gyel Irén játszik a női főszerepeket. Vénusz Árnád, Deesy Jenő, Kassay játszik a férfi főszerepeket. E pre-mierral kedvezni akar az igazgatóság a közönségnek és nem premier hely-árrakkal, csak rendes helyárrakkal ad-ják. Ugyancsak a Szépasszony ko-csisa kerül színre szombaton dél-után, vasárnap délután, szombaton este és vasárnap este is.

* A magyar dalárda a színházban. Vasárnap délelőtt 11 órakor a váro-si színházban a magyar dalárda és a magyar színház művészszemélyzete matinét rendez. A színház igazgató-ját az a cél vezette, hogy a színház-ban mutathassa be a dalárda azt a dalt, mellyel Kozlovsvárott első díjat nyert. A színház művészszemélyzete méltó keretét fog nyújtani a nagyszé-rű temesvári dalárdának. A matiné helyárai a rendes színházi helyárrak-maradnak. A színház nappali pénziá-ránál is lehet levél váltani.

* Az aradi színház hírei. Tyron Silvia éneklő szombaton a Tosca című szerepét ezúttal először Aradon. A kiváló énekesnő, akinek vendégfelvételt a legnagyobb örömmel fogadták, ebben az új szerepben bizonyára gyarapítani fogja aradi sikereinek számát. Partnerei Róna Dezső és Kerész Vilmos lesznek. — Az aradi színház népszínmű repertoárja vasárnap egy hosszú esztendő óta nem játszott népszínművel gyarapszik. Lukácsi Sándor: Az asszony verve jó című népszínművét elevenítik fel a biztos siker kilátásával. A népszínművet kedvelő publikum Lukácsi alkotásában egy rendkívül mulatságos és szórakoztató darabot ismer meg, amelynek minden kelléke meg van ahhoz, hogy még ma is, ami kor a népszínművek nem tartoznak a divatos darabok közé, a közönséget meghódítsa. Az aradi színház legteljesebb ambícióval készül a vasárnap esti reprizre. Váradi Margit, Mészáros Maya, Gömöri Emma, Sipos Nelly, Győző, Jávor, Mészáros, Kallós, Selmeczi és Derecskei egyaránt elsőrangú feladathoz jutottak. A népszínművet Kallós rendezte. — A Fekete gyémántok a bemutatás szép sikere után e héten másodszor is előadásra kerül. A nagy Jókai regényből szakavatott kézzel átírt drámát tetszéssel fogadták Aradon. A darab vezető szerepeit továbbra is Kálmán Sári, Sereghy, Darvas, Jávor, Mészáros játsszák.

Hogy áll a leu?

Okt. 3-án 100 leierért adtak nálunk:

- 2.56 svájci frankot.
- 7.54 francia frankot.
- 8000 külföldi magyar koronát.
- 12.500 tényleges magyar koronát
- 14.300 belföldi magyar koronát.
- 32.600 osztrák koronát.

Zürichben 2.6250 frankot
 Parisban 7.65 frankot
 Budapesten 9500—10800 kor.-t
 Bécsben 32.600 osztrák koronát
 Berlinben 145.000.000 márkát
 Prágában 15.60 székelt
 Belgrádban 40 dinárt
 Newyorkban 46 centet

Temesvári bírák a lakáshivatal visszaállításáért

(Saját tudósítónktól.) A lakáshivatal megszűnése óta óriási lélepcsés díj nélkül nem lehet lakáshoz jutni Temesváron. 100—150 ezer lei lélepcsét követelmek és 60—70 ezer lei az igényelt házbér egy háromszobás lakásért és a házbért két-három évre is előre követelik. A temesvári bírák memorandumot készítettek, amelyben felpanaszolják az áldatlan lakásvizonyokat és a lakáshivatal visszaállítását követelik. A memorandumot tegnap terjesztették fel a kormányhoz és érdeklődéssel várják most a kérvény további sorsát.

— Az új exporttörvény. Bucures-tiből táviratozzák: Most készül az új kiviteli törvény, mely szerint a sonka, szalámi, olajpogácsa és vágott hús kivitelét permisz és kontingen-tálás nélkül szabadba teszik. A vágott hús kilója után 15 lei kiviteli illeték fizetendő. Az olajpogácsa eddigi húszezer lei kiviteli díj háromezere redukálták vagononként. Az állomány kivitelét teljesen betiltják.

Tolvaj temesvári vasúti mérnök.

(Letartóztatták a temesvári rézlopás tetteseit.)

(Saját tudósítónktól.) Élénk fel-tűnést keltett az a nagyszabású rézlopás, amelyről néhány nappal ezelőtt egyedül a Közlöny adott hírt. Mintegy hatszáz kilogramm rezet loptak el a temesvári vasúti raktárból és a lopott rezet Aradon értékesítették. A tolvajokat annak idején letartóztatta a rendőrség, köztük egy mérnököt is. A kihallgatások és a nyomozás már befejeződtek és a tolvajokat Sipos Károly mérnököt, Popescu

műhelyvezetőt, Podlaca főgépész és Stoffel Mihály lakost ma átkísérték a temesvári ügyész séghez. Megállapították, hogy a réztolvajok Schöner temesvári szállítóhoz vitték a vasúti raktárból ellopott rezet, aki azt Aradra szállította és a lopott árut Aradon értékesítették. A bűnös vasúti alkalmazottak ezer leit fizettek le kártérítés címén, ez az összeg azonban csak csekély részét képezi az ellopott réz értékének.

Német kommunisták és „acélsisakosok” harca.

(Megingett a Stresemann-kormány helyzete. — Tiltakoznak a németek a francia követelések ellen.)

(A Közlöny távirati tudósítása.) A németországi eseményeknek ma a kormányválság ad aktualitást. A polgári pártok között kiéle-sedett a helyzet, két szociálista miniszternek is távoznia kellene és szóba került a tiszta polgári kormány is. A parlament csak abban egy-séges, hogy nem fogadhatja el a franciáknak azt a követelését, hogy a Ruhr-vidéki német tisztviselők és munkások franciák kezébe tegyék le az esküt. A német helyzetről alább következő eredeti távirataink számolnak be:

A kommunisták ostroma Küstrin város ellen.

Berlinből táviratozzák: A tegnap esti órákban a Berlin közelében levő Küstrin városba, amelynek egy már használaton kívül levő erődítménye van, — szélső jobboldali puccsisták nyomultak be és a várost az erőddel együtt hatalmukba akarták keríteni. Küstrinnek a háború előtt és alatt volt helyőrsége, de a békeszerződés megkötése óta nem tartózkodik benne katonaság. A puccsisták, a kik között nagy számmal voltak az ugynevezett nemzeti kommunisták és az „acélsisakos” szervezet tagjai, ezt a helyzetet akarták kihasználni, hogy a városban mozgalmuk számára bázist teremtsenek. A puccsisták Buchrucker volt őrnagy parancsnoksága alatt nyomultak előre és sikerült is akadálytalanul a várost és az erődítményt birtokukba venni. A közeli birodalmi őrség parancsnoka még idejében telefonjelentést tett Berlinbe és értesítette a környék katonái alakulatait, mire azonban ezek megérkeztek az illető parancsnoknak rövid tűzharc után sikerült a zendiülöket az erődítménybe beszeríteni és nagyrészüket a már használaton kívül levő fegyházba zárni. Buchrucker is sikerült letartóztatni. Dr. Gessler hadügyminiszter elrendelte, hogy a berlini lapok sem közölhetnek semmit a küstrini puccsról, azokat a vidéki lapokat pedig, amelyekben a puccsról szóló közlemények már megjelentek, elkövetették.

Dolgoznak az „acélsisakosok.”

Braunschweighből táviratozzák: Wolfenbüttelben a kommunisták, a kiknek a gyűlését a rendőrség megakadályozta, felvonultak a város utcáin, több polgárt és házakat megtámadtak. Erre a rendőrség is beleavatkozott a tüntetésbe és amikor a tömeg a rendőroket kezdte gyalázni, az fegyverét használta. A birodalmi őrség is kivonult, azonban addigra már helyreállott a nyugalom. A tüntetést az „acélsisakosok szervezete” ellen rendezték. Halberstadtban is tüntettek a kommunisták és itt is kénytelen volt a rendőrség fegyveresen be-

avatkozni. A lövöldözés következtében többen megsebesültek.

Német kormányválság.

Berlinből táviratozzák: A teljes mértékben kiéle-sedett kormányválságot már úgy akarták megoldani, hogy elejti a szociáldemokraták két miniszterét: Hilferding pénzügyminisztert és Radbruch igazságügyminisztert, míg a kabinet többi szociálista tagjai továbbra is megmaradtak volna állásukban vagy pedig ha a szociálisták belemennek, tiszta polgári kormány alakul. A kormány és hívei feltétlenül elutasítják azt a francia követelést, hogy a megszállt területek német tisztviselői a franciák kezébe tegyék le az esküt és hogy a gazdasági és pénzügyi téren szükséges intézkedéseket rendeleti uton léptessék életbe. Stresemann pártja, a néppárt szükségesnek tartja a kormánykoalíciónak jobbfelé való kiszélesítését, de azal a feltétellel, hogy a szociáldemokraták megmaradnak a kormányban. Ezzel szemben a demokratapárt határozatban jelentette ki, hogy a német nemzetiekkel együtt nem hajlandó semmilyen kormányban helyet foglalni. A szociáldemokraták pártvezetősége olyan határozatot hozott, hogy nem lépnek ki ugyan a kormányból, de ellenzik a német nemzetieknek a kormányba való belépését és a felhatalmazási törvényjavaslatot csak pénzügyi vonatkozásban fogadják el. Scholz néppárti vezér kompromisszum létesítésén fáradozott, de sikertelenül és ezért Raumer gazdasági és Luther közéletmozgalmi miniszterek, akik a néppárthoz tartoznak, benyújtották lemondásukat. Ezek miatt az események miatt kellett a birodalmi gyűlés ülészakát bizonytalan időre elhalasztani. Irányadó körök felfogása szerint a mostani koalíció, mint a nép túlnyomó többségének kifejezője továbbra is fenn-tartandó, amit különben a komoly külpolitikai helyzet is megkövetel.

— Székrekedés. Oser bécsi professzor, a gyomor- és bélbajok hírneves szakorvosa, a FERENC JÓZSEF keserűvizet mindig a legjobb eredménnyel rendelte.

Ferdinánd király a nép barátja.

(Vadászaton a görgényi havasokban.)

(Saját tudósítónktól.) Ferdinánd király gyakran keresi fel a görgényi havasokat, ahol vaddisznókra, medvékre, szarvasokra és fácánokra vadászik. Néhány nappal ezelőtt is több napig időzött a pompás vadászterületen, ahonnan gazdag zsákmánnyal tért vissza a fővárosba.

A havasi nép már ismeri Ferdinánd királyt, aki a legszívélyesebben elbeszélget ügyes-bajos dolgokról, az uralkodó legutóbb Szászrégenből autón száguldott a havasokba. Alig volt kíséretében valaki, amidőn az országot egyszere óriási tömeg állotta el. A soffőr és a kíséret megrettent, mert nem tudták mire vélni a csoportosulást. Már-már vissza akartak fordulni, midőn a király intett a soffőrnök, hogy csak közelebb lépjen meg az idegen tömeget, amikor az autó közelebb ért, tisztán kivehették, hogy havasi román pásztorok állottak el az utat. A parasztok levett főveggel, mint a földbevert cövek állottak s nem lévén más kivezető út, az autó kényszerült megállni. A tömegeből hatalmas, tagbaszakadt román paraszt lépett elő és cikornyás szavakkal az uralkodó felé fordult:

Felséges Uram! dörögte baritonján, nagy bajban vagyunk. A havasok népe éhség és nyomor előtt áll. Ebben az évben óriási hagymatermésünk volt. Soha ennyi hagymánk nem termett. Igen ám, — folytatta a szónok — de az óriási hagyma-készletet nem tudjuk elszállítani, mert hiányoznak a szállítási eszközök. Arra kérjük tehát uralkodónkat, aki a múltban minden kívánságunkat teljesítette, hogy a hagymánk elszállításáról gondoskodni kegyeskedjék. Ekkor a szónok a tömeg felé fordult és háromszoros hatalmas éljen rázta meg az úde havasi levegőt. Ferdinánd király megígérte, hogy a havasi hagymaszállítás ügyét elintézi és ekkor a tömeg az országot közepéről elvonult és utat engedett a királyi autónak.

A következő eset a szászrégeni álmóson történt. Itt vesztegelt az udvari vonat, míg Felségsé vadászik. A napokban egy parasztközből álló küldöttség jelent meg a vonathoz és kijelentették az udvari főtisztviselőnek, hogy Ferdinánd királlyal akarnak beszélni. A főtisztviselő felvilágosította a küldöttséget, hogy a király nem fogad és felhívta, hogy kéréseiket vagy írásban terjesszék elé, vagy mondják el, majd ő tolmácsolja. A küldöttség vezetője hosszú huzavona után kijelentette, hogy elmondja miről van szó, de az írást csak a királynak adja át.

— Arról van szó kérem, — mondotta — hogy Tódor Alexandru Komát — és itt ujjával a mellette álló Koma felé bökött — nagy csapás érte. Tegnapelőtt az üszöhorját elvitte a medve, akire a Felségsé ur vadászik, tehát egy kis kártérítést akarnánk...

Ferdinánd király a görgényi vadászatról tehát nemcsak vadászni, szarvas, fácánt szalut, haza udvari vonatán, hanem igen kedves történeteiket is

HIREK.

A meggyalázott Heine.

Néhai Erzsébet magyar királyné kedvence költőjének, Heinenek szobrát állíttatott a korfui Achilleionban. De a szobor nem állott sokáig helyén, mert II. Vilmos főmonda a barátságot Heine-nak, amikor Erzsébet királyné halála után megvásárolta a korfui kastélyt és elhívoltotta a szobrát. 1911-ben azután Heine-nak egy tisztelője, Julius Campe hamburgi nagykereskedő vásárolta meg a Heine-szobrát és az általa Hamburgban fölépített „Barkhof” nevű óriási áruház szabad lépcsőházában állította fel. Nagy utat tett meg a márványszobor Korfútól Hamburgig, de még az áruház előcsarnokában sem pihenhetett meg. 1923. tavaszán a német nemzeti párt ifjusági szervezete Hamburgban megtámadták és benyomták Heine szobrát, hogy bosszút álljanak a költő zsidó származásáért. Mivel a „Barkhof” tulajdonosai jogosan félték a támadás ismétlődésétől, nem távolították el ugyan a szobrát, de — láthatatlanná tették, mert egy faköpenyvet helyeztek köréje. A Buch der Lieder gazdag és finom lírikusa sőhajaival és panaszaival halhatatlanná tette azt a matrác-sírt, mely leláncolta testét és megfosztotta a költőt a napsugarak simogatásától. A matrác-börtönben töltötte élete végét Heinrich Heine és most újból börtönbe került fehér márványalakja, egy fa-cellába, amely sötétséget borít arra, aki szomjazta a napsugarakat. Hatvankilenc év múlt el Heine halála óta, de ez a hatvankilenc év nem oltotta ki a Heine-gyűlölet lángjait úgy, amint kevés volt a hatvankilenc év arra is, hogy elhervassza a Buch der Lieder csokrába fűzött virágokat. De azért II. Vilmos kiutasította Heine szobrát az Achilleionból és a hamburgi számkivetésben faköpenyeg mögé kellett rejtőznie most Heine márványalakjának.

— Dolgoznak az adóketőbizottságok. Az évi adóketőbizottságok Aradon mintegy másfélezer tételt foglaltak október közepéig feldolgozni, amíg munkájukat teljesen be zárdékoznak fejezni. A bizottságok elnökei felhívják a megidézettek figyelmét arra a körülményre, hogy amennyiben a kézbesített idézésre sem jelennek meg személyesen a bizottságok előtt, adójukat hivatalból fogják megállapítani. Ez pedig már azért is kellemetlen, mert az adósságokat és különböző terheket nem veszik figyelembe és az így megállapított adóösszeg ellen nincsen helye a felebezésnek, vagyis az illető elveszíti felebezési jogát. Az aradi 2-ik számú évi bizottság felhívja Mészáros Bélánét, a Metrickav örökösök képviselőjét és Koch Dánielt, hogy haladéktalanul jelenjenek meg a bizottság előtt, mert különben rájuk is hivatalból fogják kivetni az adót.

— Erdőégés Karánsebesen. A karánsebesi vagyonközösség erdeje nyolc nap óta lángokban áll. Ma táviratilag kérték katonai segítséget a temesvári katonai parancsnoktól, hogy a tüzet lokalizálhassák.

LEGUJABB.

Esküt követelnek a német munkásoktól.

Essenből táviratozzák: A Ruhr vasúttársaság vezetősége kijelentette, hogy mindaddig nem kezdik meg a munkát, amíg a franciák el nem állanak attól a követelésüktől, hogy a munkásság nekik esküt tegyen. A ruhrvidéki angol megbí-

zott már kijelentette, hogy az esküt nem fogják követelni.

Berlinből táviratozzák: Ha még ma is sikertelen marad a koalíciós kormányzat fenntartásának biztosítása, akkor kitör a krízis és valószínű, hogy ebben az esetben a birodalmi gyűlést is feloszlatják.

Törökországból kivonult az antant.

Konstantinápolyból táviratozzák: A Havas távirati iroda jelentti, hogy az antant löszerraktárát ma adták át a törököknek. Az utolsó antant katonai osztagok és a tábornokok ma szállanak hajóra

és szombaton megtörténik a kema lista török hadsereg Konstantinápolyba való ünnepélyes bevonulása. Ezzel a török birodalom fővárosa majd öt esztendő megszállás alól szabadul fel és kerül ismét teljesen török fenhatóság alá.

— Hétmillió lopás a temesvári pályaudvaron. Czethoffer József zsidai (Sopronmegye) magyar állampolgár néhány napra Romániába jött látogatónak és ma délután akart hazautazni Magyarországra. A temesvári józsefvárosi pályaudvari pénztárnál nagy tolongás közben váltott magának jegyet és erszényét a jegyváltás után hátulsó nadrágzsebébe tette. Alig távozott el a pénztártól, észrevette, hogy pénztárcáját, amelyben hétmillió magyar korona volt, ellopták. Feljelentésére a rendőrség kulfatja a zsebtolvait.

— Beszűntették a tánciskolákat Kolozsváron. Kolozsvárról táviratozzák: Popovici itteni rendőrprefektus tudomására hozta a kolozsvári táncmestereknek, hogy csak az esetben tarthatnak tánciskolát, ha a román táncakadémián diplomájukat nosztrifikálták és a minisztériumtól a külön működési engedélyt beszerezték. Mivel ez a legtöbb táncmesternek nem volt birtokában, a működésüket a rendőrség betiltotta. A táncmesterek Bucuresztbe küldött levelet küldtek az engedély megsejlesztéséért.

— Megbokrosodott lovak miatt történt az autógázolás. Ma délután megjelent szerkesztőségünkben Rákosi Béla 63. számú aradi autó vezetője és a szeptember 29-én megjelent gázolásról szóló hírre vonatkozólag kijelentette, hogy a temesvári Sági uton Marosi György lovai megvadtak az autójától és a kocsit felborították. A balesetért őt nem terhel felelősség.

A milánói nagy maratoni futás. Milánóban most futották le a nagy maratoni futóversenyt, amelyen sok külföldi hosszútávutó is részt vett. Elsőnek Blasi (Róma) érkezett be. A versenyen részt vett a legjobb magyar távfutó Király Pál is, de csak negyediknek érkezett be. Budapestre táviratot küldött, amelyben lemaradásának okául a milánói óriási hőséget hozza fel. A nagy meleg miatt a német és eszt futók már az első kilométereknél kidőltek.

— Szaporodnak Aradon a zsebtolvajok. Az utóbbi időben Aradon rendkívüli módon elszaporodtak a zsebtolvajlások. Naponta érkeznek kisebb-nagyobb feljelentések, amelyekből kitűnt, hogy egy szervezett zsebmetsző banda működik Aradon, amely erdményes munkáját rendszerint az élelmiszerpiacon üzi. Ma délután Popovicu Györgytől és Vermeester Lidiától loptak el a Tökölteri piacon nagyobb összeget. — A rendőrség a tolvajbanda kézrekerítésére meglette a szükséges lépéseket.

— Vasúti katasztrófa Gyimesen.

A gyimesi vasútállomáson tegnap délután két tehervonat egymásnak szaladt. Egy mozdonyvezető és három fékező meghalt. A katasztrófának, amelynek még több sebesültje is van, az állomási személyzet hanyagsága volt az oka.

— Kegkedéssel vádolt aradi fiatalemberek. Az aradi államrendőrséghez a napokban névtelen feljelentés érkezett két radi fiatalember Gerő és fivére Grünwald ellen, akik testvérrel egy ismert aradi nagykereskedő nejének. A névtelen feljelentés szerint a két fiatalember utlevél nélkül szökött át Magyarországról azért, hogy itt kémkedjen és kommunista propagandát folytasson. A feljelentés alapján a rendőrség letartóztatta Gerőt és Grünwaldot, akiknek ma sikerült igazolni, hogy a feljelentés rosszakaratú rágalom, mert ők négy esztendője nem voltak túl Románia határán és Aradon állandó és becsületes foglalkozást folytatnak. A rendőrség az igazolás alapján szabadon bocsátotta a fiatalembereket, akik kijelentették, hogy a névtelen rágalmozót a rendőrség kezére juttatják.

— A Maar-féle kefégyár szanalása. Mint ismeretes Maar Sándor aradi kefégyáros kévszeregyezséget kért maga ellen. A kefégyáros 100 százalékos fizetést ajánlott fel hitelezőinek, de hosszabb időt kért a fizetés teljesítésére. A hitelezők nem fogadták el az ajánlatot és csődöt kértek Maar Sándor ellen. Azóta állandóan folynak a tárgyalások, amelyek ma azzal nyertek befejezést, hogy a legnagyobb hitelező, a Victoria takszárkefégyár megvásárolta a kefégyárat és ezt bejelentette a törvényszék cég hivatalába.

— Az utmesterek fizetésrendezése. Az aradmegyei prefektúrához ma rendelet érkezett a belügyminisztériumtól, amely szerint a megyei utmesterek inkadrálása az államiakéhoz hasonlóan megtörtént. Az inkadrálással egyidejűleg illetményüket is felemelték június elsejétől viszszamenőleg. A felemelt illetmények számfejtését most fogják végrehajtani az aradmegyei prefektúrán és annak megtörténte után kiutalják vissza menőleg az utmesterek fizetéseit.

— Megnyílik a prágai újságíróegyetem. Prágából táviratozzák: Az újságíróegyetemet a nyári szemeszterrel aktiválják, ami azt jelenti, hogy megnyílik az újságíró főiskola. Elsősorban hivatásos és tényleges újságírók, ezenkívül érettségizett ifjak nvernek felvételt az újságíró egyetemre.

— Aradi utlevélgyűlések. Az aradi államrendőrség utlevélosztálya felhívja a következőket, hogy utlevél ügyekben jelentkezzenek a rendőrségen első emelet 15-ös szántr szobájában: Strasser Adél, Reusz Sándor, Sopronyi István, Farkas Ábrahám, özv. Keresztesi Józsefné, Denifle Ferencné, Zamfira Jánosné, Farkas Ferencné, Telfert Borbála, Székely Ignác, Assael Elza, Lovasberényi Árpád, Ungár Sándorné, Szabó Imre, Scheer Agostonné, Pless Alfréd, Kürthv József, Erger Vilma, Krebsz József, Dózsa Vera, Kökényessy Géza, Farkas Helén, Schleifer Antal, Lutkó Lajosné, Martonossy Albert, Lipkovits Sándor, Havas Károly, Király József, Csillag Sándor és Dózsa Klára.

— Feltékerységből lelőtte riválisait. Nagybecskerekéről táviratozzák: A Nagybecskerek melletti Janenica községben véres szerelmi dráma játszódott le. Tanasevszki Sándor postamester 23 éves fia beleszeretett a falu egyik leányába, aki azonban nem viszonzta érzelmeit, hanem a két Markovics fiuval tudvaroltatott magának. Tegnap a szerelmes Tomasevszki összetalálkozott a Markovics fivérrel. Először szóváltás támadt közöttük, majd verekedés. A feltékény fiatalember egyszerre kirántotta revolverét és a két fivérre süttötte. Az egyik holtna terült el, a másik haladoklik. A szerelmes gyilkost letartóztatták.

— Tánciskola. Gencsiné táncnánitónó tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek lakásán Arad, Str. Ionescu 11 (Gróf Károlyi-utca 7.)

— Diana sósorszesz mindenkinek nélkülözhetetlen.

— A Bánáti képzőművészek műtárlata Timisoarán. Október hó 15-ig lesz nyitva. Megtekinthető naponta reggel 9-től este 9 óráig. Este kivilágítva. Kiállítás sorsjegyek mindentit kaplatók.

— Tánciskola megnyitása. H. Sziklay Gizi táncnánitónó tánciskoláját október 4-én kezdi meg kezdők és haladók részére Arad, Str. Cercetasilor (Szt. Pál-u.) 10. alatt lévő tánctermében. Beiratkozás lakásán Piata Catedralei (Thököly-tér) 7. III. em. 18. sz.

— Dr. Winnand-féle hársfamézcukor a legjobb szer köhögés és rekedtség ellen. Ügyeljünk a névre!

— Letartóztatott kivándorlási csaló. Bucuresztből jelentik: A törvényszék megerősítette a Baltic-Amerika hajózási vállalat igazgatójának letartóztatását, akiről bebizonyosodott, hogy igen sok kivándorlót és Amerikába utazót elsőosztályu jegy ellenében harmadosztályon szállított.

— Halál az országuton. Ma jelentették az aradi királyi ügyészségnek, hogy Crisan Mária gavasdiai asszonyt a soborsini országuton holtna találják. A járási orvos megállapította, hogy az asszony halálát szív- és szélhűdés okozta.

**Oszi felöltő- és ruha-
ujdonságok megérkeztek!**

JULIU PLESZ GYULA

oéghoz, Arad, Str. Col. Pircol (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejá-
ratával szemben. Külön mértékosztály. Saját angol és francia divat-
szalon. Olcsó szolid árak. Dm választék. Kérem a névre ügyelni.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„ETRANGE” jellegre levél van Aradi
Közlöny kiadójában. 5656

Házasság.

BUTORRAL, kelengyével, hozományjal
rendelkező zsidó urileány férjhez menne
zsákis tisztviselőhöz, vagy utazóhoz. —
Csakis fényképpel ellátott teljes című
levelekre válaszolok. „Háziasan nevelt”
jellegű leveleket Aradi Közlönyben je-
lezni. 5651

Alkalmazás.

HÁZISZOLGÁT keresek, ki virágok ke-
zeléséhez is ért. Cím Aradi Közlöny ki-
adójában. 5459

HELYBELI gyár vállalat keres azonnali
belépésre írású, irodai teendőkhöz és
német-magyar levelezésben teljes jár-
tassággal bíró női tisztviselőt. Német-
magyar ajánlatot „Gyár vállalat” jelleg
alatt Aradi Közlöny kiadóhivatalába ké-
retnek. 5618

MADEIRA renaissance munkát és pár-
nák montirozását olcsón vállalom. Str.
Minervei (Ilona-utca) 16—33. 5646

ÖNÁLLÓ deréktűző azonnal felvéte-
lik. Csakis elsőrendű erőket ajánlkozna-
nak. Uca és Knausz Str. Metlanu (For-
ray-utca) 3. — Ugyanott tanuló leányok
felvétetnek. 5648

IDŐSEBB, megbízható szárazdada, kis-
gyermek mellé felvétetik. Gábor csoko-
ládé-gyár Arad, Strada Cuza Vodă
Thökölly Imre-utca) 1. 5653

FÜSZERCSONAGOLÁSBAN jártas bol-
tiszolga azonnal felvétetik. Cím Aradi
Közlöny kiadójában. 5657

FIATAL, rőtös és rövidáruban jártas se-
géd azonnal felvétetik Gladis Péternél
Ghioroc (Gyorok.) 5659

VARRÓNÓT és vasalónót felvesszünk.
Gratia Arad, Strada Moise Nicoara
(Petőfi-utca) 8. Bejárat az udvarból.
14030

KÖNYVELEST érte írású fiatalembert
keresek azonnali belépésre. Alánlatok
eddig működés és igények feltüntetésé-
vel „Fakereskedő” jellegre Aradi Köz-
löny kiadójába. 5660

Lakás.

FÜTÖN EGY UDVARI BUTORO-
ZOTT SZOBA kiadó. Egy kétszobás la-
kás lelépéssel átvehető. Bővebbet Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 900

BUTOROZOTT, csinos szoba fiatal há-
zaspár részére keresetik. Cimeket ké-
rem Aradi Közlöny kiadóhivatalában
„Fiatal házaspár” jellegre. 5652

Vétel és eladás.

VÁSZON-ERNYŐ üzletbejárat fölél, hasz-
nált, de jókarban, hozzá való teljes vas-
felszereléssel eladó. Cím az Aradi Köz-
löny kiadóhivatalában. 5000

TELJESEN jókarban levő iheér gyer-
mekágy és íróasztal eladó. Cím Aradi
Közlöny kiadójában. 4001

NŐI ÉS FÉRFI fehérműt, asztal és
ágyneműt, antik butorokat, porcelláho-
kat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst
tárgyakat, stb. bizományba veszek.
Arad, Strada Consistorului 12. (volt
Batthyány-utca 23.) I. em. pobb. 1000

EGY jókarban levő kéthengeres benzín-
motor iafürészelésre berendezve eladó.
Arad, Strada Sava Raicu (György-
utca) 124—89. 13339

SZILSZKIN és perzsa kabát, kézimunka
ágyterítők, függönyök, törülközők, női fe-
hérműek, ebédlő divány, ágyak, aszta-
lok, tükrök, íróasztal, stb. kézimun-
kák, férfi és női télikabátok, női ruhák,
dísztárgyak. 2-ös számú gőzmosógép,
brillians gyűrű, stb. eladó Arad Str. Con-
sistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em.
jobbra. 1000

FÜSZERÜZLET berendezés és egy vas
rollós ajtó eladó. Cím Wallinger hírdet-
őjében Arad. 13339

KERESEK egy nyolcas és egy tizenket-
tes Hoffmeyer és Schrantz, vagy magyar
allami cséplőszekrényt megvételre. Tel-
bisz Rafael 337, Besenova-Vecse, To-
rontálmegye. 5649

EBÉDLŐ PERZSA, összekötő perzsák
megbízásból olcsón eladók Salon Artis-
ticeban Arad, Bulev. Regina Maria
(Andrássy-tér) 20. 5607

NŐI BORKÁLAPOK Lei 160.— viszont-
eladóknak árkedvezmény Posch áruház
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-
utca) 8. 5615

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyege-
ket, egész gyűjteményeket a legmag-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer
Ellz-palota.) 11895

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-
TETTEL sűrűn keresünk antik buto-
rokat, perzsa szőnyegeket, festménye-
ket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán
tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös
munkákat. Vidéki meghívásra kituzunk.
Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-
palota. 13573

**No. 150—1923. Com. econ.
PUBLICATIUNE DE LICITATIE
MINUENDĂ.**

Comisiunea economică a orasu-
lui cu drept de municipiu Arad,
ține licitație minuendă la 17. Oc-
tomvrie 1923. ora 4 d. m. in sala
mică de sedință a Primăriei (etaj
I. ușa 90.) relativ la procurarea
alor 5 vagoane de ovás necesare
pentru intretinerea vitelor ora-
sului.

Vadiul de 10% după pretul
exclamarilor este a se depune in
numărul ori libelul eliberat de
vre'una de institutiunile financiare,
sau hărtii de valoare garantate
de Stat.

La licitație se poate concura
cu oferte in scris.

Ofertele in scris inchisă in plic
se vor prezenta la inceperea lici-
tatiei si numai atunci se vor lua
in considerare dacă oferentul ala-
tura si chitanta de justificare des-
pre depozitia vadiului si dacă
oferentul declara ca cunoaste si
accepta conditiunile de licitatie.
Adjudecatiunea se va ținea de
catra Consiliul comunal in ziua
de 18. Octomvrie 1923. oarele 12
a. m. in sala mică de sedință a
primăriei.

Conditiiunile de licitatie si caie-
tul de sarcine se pot vedea la D-1
consilier economic inaintea lici-
tatiei, intre oarele oficioase.

Licitatie se va ținea in confor-
mitate cu art. 72—83. din Legea
asupra contabilității publice.

Arad din sedinta comisiei eco-
nomice a orasului cu drept de mu-
nicipiu tinuta la 1 Octomvrie 1923.

Comisiunea economică.

BOROS HORDÓ 760 literes, teljesen jó
állapotban eladó. Str. Ioan Calvin 32.
5658

ELADÓ két szekrény, egy ebédlő asz-
tal. Arad, Strada Oituz 111. (Illés-ut-
ca 30.) 5534

KEVESET használt jókarban levő ke-
rékpár olcsón eladó. Arad, Calea Aurel
Vlaicu (Neuman Samu-ut) 10—86. 5655

Ingatlan.

TÉGLAQYÁR visszavonulás miatt eladó
Kalmár Sándor tulajdonos, Sanpetru-
German. 5592

ELADÓ sűrűn Strada Grigorescu
(Munkácsy Mihály-utca) kisebb bér-
ház. Bővebbet Buttinger Teréznel Str.
Consistorului 7. (Batthyány-utca 30.)
5650

CALEA SAGUNA (Varjassy Lajos-utca-
ban) 3 lakásos ház, 2 egyszobás és egy
elfoglalható négyosztós, előszobás lakás-
sal, hozzátartozó üzlet és istállóval, ud-
var, nagy kerttel eladó. Uranus-iroda
Arad, főpostával szemben. 13935

BELVÁROSBAN magánház négyosztós,
fürdőszobás lakással, kis udvarral 260
ezer leicrt eladó. Lakás csere utján ka-
pható. Uranus-iroda Arad, főpostával
szemben. 13935

Üzletek.

NAGYFORGALMU utvonalon élelmiszer
fűszerüzlettel eladó. Cím „Megbízás”
vállalat Arad, Strada Horla (Széche-
nyi-utca) 4. 13740

**No. 150—1923. Com. econ.
ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.**

Arad thif. város gazdasági szé-
ke folyó évi október hó 17-én dél-
után 4 órakor a városháza I. eme-
letén levő (kis tanácsteremben)
nyilvános árlejtést tart a város
közönsége tulajdonát képező ál-
latállománya részére szükséges 5
vagon zab beszerzésére vonatko-
zólag.

Bánatpénzül leteendő az aján-
lati ár 10% készpénzben, vagy ta-
karékpénztári betétkönyv formá-
jában, vagy az állam által garan-
tált értékpapirokban.

Az árlejtésen csakis írásbeli
ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlat lepecsételt
zárt borítékban nyújtandó be s
csak akkor fog figyelembe vétet-
ni, ha ahhoz a bánatpénzt igazoló
letéti jegy is mellékelve van és ha
az ajánlattevő ajánlatában kijelen-
ti, hogy az árverési feltételeket
ismeri és magára nézve kötelező-
leg elfogadja.

A beérkezett ajánlatok felett a
városi tanács folyó évi október
hó 18-án a városháza I. emeletén
levő kis tanácsteremben délelőtt
12 órakor fog dönteni.

Az árlejtési feltételek az árle-
tés megkezdése előtt a gazdasági
hivatalban (Városháza I. emelet,
104. ajtó) megtekinthetők.

Az árlejtés a számviteli tör-
vény 72—83. §-ai értelmében
fog megtartatni.

Arad, thif. város gazdasági
székének 1923. október hó 1-én
tartott üléséből. 5636

Gazdasági szék.

Azonnal átad
kivánt romániai állomáson

oca 8000 calorias
sziléziai
darabos és kocka
szalonszenet
szobafűtési cölakra,
akna és aprószenet
üzemi cölakra, valamint
mosott speciális
kovács-szenet
üzemek és szennagykereskedők részére

Prompt szállít:
lupényi darabos kokszt
FERROCARBON

Szénkereskedelmi Társaság,
a sziléziai és belföldi kőszénbányák ki-
zárólagos képviselői

TIMIȘOARA

Palatul „Agrar”
Telefon 9. 67

Flók: Cluj, Galen Regale Ferdinand 70.
Expositura: Petrosani és Kattowitz.

ELADÓ forgalmas helyen egy szép
nagy üzlethelyiség fűszerberendezéssel.
Cím Wallinger hírdetőjében Arad. 13339

VIDÉKI városba nagyforgalmu iroda
berendezéssel, iparjoggal eladó, esetleg
háromszobás lakással átadó. Cím Aradi
Közlöny kiadójában. 5661

JÖMENETELU aprított és hasáb tüzfá-
telep kétszobás lakással és felszerelés-
sel betegségek miatt olcsón eladó. Bővebb-
bet Wallinger-irodában Arad. 13340

Oktatás.

PERFEKT francia és angol órát adó nőt,
vagy férfit keresek. Cím Aradi Közlöny
kiadójában. 400

Olcsó térfi-, női és gyer-
mek-cipők első-
rendű kivitelben
tartós jó anyagból

Czernóczi Testvérek
cipőüzletében kaphatók, Arad, Str. Mara-
sesti 7. (Kossuth-u.) 3.

Saját készítés!

Körjegyzői irnok

a soimosi körjegyzői irodába, tel-
jesen szakképzett, **azonnal al-
kalmazást nyer.** Fizetése
1850.— Lei havonta és lakás.
5647 **Körjegyző.**

Ujságmakulatura

6 kgr.-os cso-
:: magokban ::

kapható a kiadóhivatalban

„EGOL” olpókrém egyszerű sima fehér dobozban a leg-
finomabb minőségben minden jobb üzletben kapható.